

Remissvar

Remissvar avseende Energimyndighetens Förslag till långsiktig strategi för ökad användning av sole

Sammanfattning av Klimatkommunernas åsikter

- Det är mycket positivt att regeringen har tagit till sig av kritik från kommuner och andra, och gett Energimyndigheten i uppdrag att ta fram en strategi för sole.
- Energimyndighetens inriktning att eftersträva en stabil utbyggnad är positiv.
- Långsiktighet och framtida nivåer av skattereduktionen behöver tydliggöras. Annars är risken stor att aktörer avstår från att investera, eller att de som redan investerat drabbas av försämrad eller utebliven lönsamhet.
- Privatpersoner är en sammantaget kraftfull aktör i en strategi för en solcellsutbyggnad och får inte missgynnas jämfört med övriga aktörer. Klimatkommunerna föreslår att investeringsstödet för solceller behålls för både företag och privatpersoner, men att pengarna fördelas i en snabbare takt för att på så sätt korta köerna.
- SolROT bör gälla även för nybyggda villor, och bör även omfatta solfångaranläggningar.
- Det bör fortsatt finnas stöd som sänker investeringskostnaden för alla grupper av aktörer. Investeringsstödet för solceller bör inte slopas för privatpersoner såvida inte SolROT realiserar.
- Små elproduktionsanläggningar är missgynnade i elcertifikatssystemet, genom särskilda krav på mätning och krånglig administration. Klimatkommunerna föreslår att man förenklar elcertifikatsreglerna för mindre anläggningar, exempelvis genom att slopa kravet på timmätning, istället för att utesluta dem från systemet.
- Energimyndighetens förslag om att effektgränsen (255 kW) för undantag från energiskatt på egenanvänd sole bör gälla per anläggning eller anslutningspunkt istället för per anläggningsägare (juridisk person) är mycket bra. Detta är ett viktigt incitament för kommuner att installera sole på kommunala byggnader.
- Det är viktigt att arbeta vidare med hur solenergin kan integreras i den bebyggda miljön på bästa möjliga sätt. God arkitektur och smarta designlösningar bör vara en del av vägen framåt, liksom dialog mellan marknadens parter och berörda myndigheter.

- Solkartor är ett bra verktyg, som bör utvärderas och utvecklas vidare för lokalt och nationellt bruk.
- Strategin saknar analyser och styrmedel som bättre ser till utmaningarna för hyresbostäder och tar till vara dess potential och ger likvärdiga förutsättningar för olika upplåtelseformer att delta i produktionen av solex.
- Boverket bör få i uppdrag att stödja strategin och utveckla åtgärder i linje med den. Uppdrag kan också ges till alla statliga verk och bolag att anlägga solex för 5-10 % av sin el-användning. Exempelvis Trafikverket, Swedavia och Vattenfall.

Generella synpunkter

Det är mycket positivt att Energimyndigheten nu har tagit fram en strategi för solex i Sverige, med ett tydligt mål för utbyggnaden. Det finns troligen möjlighet att bygga ut solex till en högre andel än föreslagna 5-10 %, men det viktiga är att det finns ett mål.

För att inte missa helhetsperspektivet anser Klimatkommunerna att solvärme bör tas med i systemanalysen, liksom integration med andra energisystem som exempelvis produktion av vätgas och koppling till användningsområden. Boverket bör även få i uppdrag att stödja strategin och utveckla åtgärder i linje med den. Uppdrag kan ges till till alla statliga verk och bolag att anlägga solex för 5-10 % av sin el-användning. Exempelvis Trafikverket, Swedavia och Vattenfall.

Energi- och klimatrådgivningen genomgår nu en förändring. Satsningen på energicoacher och särskilda insatser är ett verktyg för Energimyndigheten att nå ut med information och rådgivning och bör vara en del av myndighetens strategi.

Klimatkommunerna stödjer följande förslag om statistik och information i strategin:

- att etablera nationell statistik nedbrutet på regional och kommunal nivå
- att statistiken framförallt kommer via de nya systemen för insamling från nätägarna, och inte via tidskrävande enkäten till kommuner och fastighetsägare,
- att stödja utvecklingen mot så kallade smarta nät med fler forskningsprojekt och studier - inom digitalisering, batterilagring och efterfrågeflexibilitet.
- att skapa en informationsplattform för solex samt nationell solkarta,
- att öka informationsinsatserna för att främja solex,
- att reducera utbildningskostnaden för certifiering av solcellsinstallatörer under en viss tid,
- att skapa ett nytt branschöverskridande program om solex,
- att höja kunskapsnivån om solcellsinstallationer hos byggherrar, byggkonsulter och energikonsulter, genom befintliga innovationskluster inom flerbostadshus (Bebo), lokaler (Belok), småhus (Besmå) och livsmedelslokaler (Belivs).

Garanterad långsiktighet behövs för att fler ska våga investera

För att ge tydliga förutsättningar för investeringar i solceller måste det vara tydligt hur länge en solcellsägare kan räkna med att få skattereduktionen. I elcertifikatssystemet finns en inbyggd förutsägbarhet genom att tilldelning av elcertifikat garanteras i 15 år. Men för skattereduktionen finns ingen sådan garanti. Detta innebär en risk att aktörer avstår från att investera på grund av osäkerheten i skattereduktionens långsiktighet, och en risk att aktörer drabbas av försämrad eller utebliven lönsamhet för sin solcellsanläggning om skattereduktionen försämras eller slopas.

Energimyndigheten föreslår i delredovisningen vidare utredning av frågan, men i det slutliga förslaget till strategi behandlas inte riskerna med bristande långsiktighet i skattereduktion. Istället finns under avsnitt 5.2.2 *Långsiktighet i styrmedel*, en beskrivning av att styrmedelnivåer ska sänkas i takt med att installationskostnaderna sjunker i framtiden. Den typen av retroaktiva justeringar av skattereduktionen kommer att drabba "early adopters" genom försämrad eller utebliven lönsamhet. De som vågat ta risken med att investera tidigt i förnybar energi borde belönas och inte straffas.

Klimatkommunerna föreslår att långsiktighet och framtida nivåer av skattereduktionen tydliggörs. Om kostnaderna för solcellsanläggningar sjunker i framtiden kan skattereduktionen sänkas för de nya investerare som tillkommer på marknaden, men den bör inte sänkas för de som redan investerat.

Korta köerna genom att fördela stödpengarna snabbare

Solcellsanläggningar är på flera sätt unika, bl.a. att de är lika effektiva oavsett storlek, de är enkla att installera eftersom det huvudsakligen är standardprodukter och elen används huvudsakligen där den produceras. Privatpersoner är därför en sammantaget kraftfull aktör i en strategi för en solcellsutbyggnad och får inte missgynnas jämfört med övriga aktörer.

Förslaget att slopa investeringsstödet för privatpersoner (villor) motiveras med att det kommer korta kötiderna för övriga aktörer. Klimatkommunerna menar att det bör finnas andra sätt att korta köerna. Länsstyrelserna kan inte besluta om utbetalning för fler ärenden än vad det finns tilldelade pengar till för under aktuellt år. Det vore därför värt att utreda möjligheten till att fördela stödpengarna till länen i snabbare takt än i nuläget. På så sätt skulle hela investeringsstödet ramanslag användas snabbare och därmed också ta slut tidigare, men det är viktigare att stödet inte bromsar utbyggnadstakten än att det finns kvar för en lång tid.

För de som har en inskickad ansökan i nuläget är det viktigt att få korrekt information och en signal om huruvida de "behåller sin plats i kön". Ett tydligt förslag till övergångsregler saknas i Energimyndighetens strategi. Detta leder till osäkerhet på marknaden.

Klimatkommunerna föreslår att investeringsstödet för solceller behålls för både företag och privatpersoner, men att pengarna fördelas i en snabbare takt för att på så sätt korta köerna.

SolROT är positivt och bör gälla även nybyggda villor och solfångare

Att införa ett höjt ROT-avdrag särskilt för solceller vore positivt för många villaägare. En stor fördel med solROT vore att det är enkelt och snabbt för villaägaren.

Det vanliga ROT-avdraget gäller inte för hus som är yngre än fem år, och det framgår inte av förslaget om andra villkor kommer gälla för solROT. Detta behöver förtydligas. Det är angeläget att ett solROT ska kunna användas även i samband med nybyggnation samt för byggnader som är nyare än fem år, eftersom installation i samband med nybyggnation ger bättre möjligheter till lämplig integrering i tak eller fasader etc. och en solcellsinstallation är lika önskvärd oavsett byggnadens ålder.

Att utöka solROT till att gälla även solfångare skulle kunna gynna förnybar energiteknik med svag marknadstillväxt.

Klimatkommunerna anser att solROT bör gälla även för nybyggda villor, och att solROT även bör omfatta solfångaranläggningar.

Viktigt att fortsatt investeringsstöd eller SolROT garanteras

Det framgår i Energimyndighetens förslag att SolROT syftar till att kompensera för det slopade investeringsstödet för villor. Villaägare är en stor och viktig målgrupp för utbyggnaden av solceller och det är därför viktigt något stöden som avser kostnaderna för solceller finns (kvar) under de närmaste åren. Den sämsta utgången för lönsamheten för villaanläggningar vore att solROT inte realiserar samtidigt som investeringsstödet för villor slopas.

Klimatkommunerna anser att det fortsatt bör finnas stöd som sänker investeringskostnaden för alla grupper av aktörer (privatpersoner, företag, lantbruk, bostadsrättsföreningar, offentlig sektor osv). Investeringsstödet för solceller bör inte slopas för privatpersoner såvida inte solROT realiserar.

Hyresbostäder bör också ges förutsättningar att producera solel

Klimatkommunerna efterlyser analyser och styrmedel som bättre ser till utmaningarna för hyresbostäder och tar till vara deras potential, så att olika upplåtelseformer får likvärdiga förutsättningar för att delta i produktionen av solel.

Ändringar i elcertifikatssystemet

Små elproduktionsanläggningar är missgynnade i elcertifikatssystemet, genom särskilda krav på mätning och krånglig administration. Energimyndigheten föreslår att man löser problemet genom att stänga ute småproducenter från elcertifikatssystemet, och låter dem förlita sig på skattereduktionen. Detta ökar risken för producenterna eftersom skattereduktionens långsiktighet inte är bestämt.

Klimatkommunerna föreslår att man förenklar elcertifikatsreglerna för mindre anläggningar, exempelvis genom att slopa kravet på timmätning, istället för att utesluta dem från systemet.

Bra förslag om effektgräns per anläggning/anslutningspunkt

Klimatkommunerna tillstyrker Energimyndighetens förslag om att effektgränsen (255 kW) för undantag från energiskatt på egenanvänd solex ska gälla per anläggning eller anslutningspunkt istället för per anläggningsägare (juridisk person). Detta är ett mycket viktigt incitament för kommuner att installera solex på kommunala byggnader.

Dialog, god arkitektur och smart design för lyckad integrering

Energimyndigheten uppmärksammar att solenergi vanligen inte ingår i kommunala planeringsprocesser, samt att det finns skillnader i hur kommunerna hanterar bygglov för solenergi. Det finns ett behov av att hitta lösningar där solceller kan installeras med hänsyn till den bebyggda miljöns kulturhistoriska och estetiska värden. För att komma framåt behövs förmodligen både dialog mellan berörda parter (fastighetsägare, kommunernas bygglovsavdelningar, stadsarkitekter och solcellsleverantörer) och ny teknik.

Klimatkommunerna anser att det är viktigt att arbeta vidare med hur solenergin kan integreras i den bebyggda miljön på bästa möjliga sätt. God arkitektur och smarta designlösningar bör vara en del av vägen framåt, liksom dialog mellan marknadens parter och berörda myndigheter.

Solkartor

Många kommuner har tagit fram solkartor, där invånare och verksamheter kan se om/hur deras tak lämpar sig för solceller. Det kan vara ett bra sätt att skapa intresse kring frågan. I samband med framtagning av en nationell solkarta bör samordning ske med de kartor som redan finns både nationellt och lokalt för att undvika dubbelarbete. Det är positivt om en gemensam utvärdering lokalt och nationell görs för att utvärdera effekten av solkartor hittills och hur de kan utvecklas, samt tydliggöra syftet.

Klimatkommunerna anser att solkartor är ett bra verktyg, som bör utvärderas och utvecklas vidare för lokalt och nationellt bruk.

För styrelsen

Karin Thomasson, ordförande i Klimatkommunerna